

Bugünün Saraylısı

Öykü Ambar Memuru Ata Bey, İstanbul Gedikpaşa'da karısı Üftade, yeni evli kızı Feride, damadı Atıf ve orta okul çağındaki oğlu Çetin ile mütevazı ve durağan bir hayat sürmektedir. Postacının pek nadir uğradığı eve gelen bir mektup okuma yazması olmayan Üftade Hanım'ı heyecanlandırmıştır. Mektup okunduğunda, Ata Bey'in senelerdir görüşmediği Anadolu'da yaşayan, kuzeni Yaşar'ın kızını ailenin yanına göndereceği, karşılamaları, kızın ve kendi masraflarının temini için yüklü bir miktar paranın da hazır edildiği bildirilmektedir. Aniden gelen para karı-kocayı memnun etse de, gelen kızın kaç yaşında olduğunun, durumunun izahı yoktur. Ata Bey, kuzeni birkaç defa evlendiğinden kızın kaç yaşında olabileceğini kestiremez. İstanbuldaki yakınlarından küçük bir araştırma yapmaya koyulur, fakat cevaplar da kendisini tatmin etmez. Nihayet kızın gelme vakti olduğunda karşılamak için gider. Ata Bey, sıradan bir köylü kızı beklerken, dünya güzeli, yirmi yaşlarına yakın bir kız yanına sokulur, kendisini tanıtır. Ayşen isimdeki kız, terbiyeli, nazik fakat girişken tavrıdır. Ata Bey, şaşkın olduğu kadar düşüncelidir. İçgüveysi yaşadığı damadı bir hayli çapkındır. Aynı evde bu kadar güzel biriyle yaşaması akıl almamak kadar yaratabilecektir, fakat aslen kendisi de kızıdan etkilenmiştir. Ayşen eve geldiğinde aile zoraki misafirperver davranmaya çalışır, ancak Ayşen'in hediye getirdiği, pahalı Acem halıları, birbirinden değerli kumaşları gördüklerinde kızı el üstünde tumaya başlarlar. Ata Bey'in kuzeni Yaşar, ticarete epey ilerlemiş, çoğu zaman da kaçakçılıkla hatırı sayılır bir zenginliğe ulaşmıştır. Ayrıca, kızına İstanbul'un ileri gelen tüccarlardan biriyle iş yaptığını, istediği zaman ondan para almasını tembihlemiştir. İlerleyen vakitlerde, kızına da lüks bir semtte apartman alacaktır.

Ayşen, geldikten kısa bir süre sonra şehrin pahalı terzilerine gitmeye, evin tüm ihtiyaçlarını almaya, evdekileri değerli hediyelerle memnun etmeye başlar. Ata Bey ve ailesinin kısa zamanda tüm çevresi değişmiş, isimlerini bile bilmedikleri eğlence yerleri rutin uğrakları olmuştur. Ancak, Ayşen'in güzelliği, zerafeti kendilerini korkutmaktadır. Her gittiği mekanda Ayşen'in talipleri çıkmaktadır, bu adamlar hem zenginlikleri, hem de cemiyet hayatındaki nüfuzlarıyla dönemin tüm genç kızları için hayal olacak türdendir.

Ayşen, pahalı bir muhitte apartman tutmuş, Ata Bey ve ailesini yanına taşımıştır. Hizmetçili ve şöförülü bu evde herkesin keyfi yerindedir, sadece Feride ve Atıf onlara katılmaz, Atıf Ayşen'in sayesinde çevre edinmiş, ekonomik durumu iyi derecelere getirmiştir. Ata Bey, çoğu zaman Ayşen ile birlikte gezmelere katılır. Ayşen talipleri arasında düşünceli görünmektedir, ama hepsine yakın zamanda evleneceklermiş gibi ümit vermekte, hatta adamlar kendilerini Ayşen ile sözlü zannetmektedir. Ayşen, adamların hepsiyle gizli gizli buluşmaktadır, aileye de aralarındaki en varlığını, en iyi huylusunu yakından tanırsa seçeceğini söylemektedir. Ata Bey, birkaç kez Ayşen'i uyarır. Ayşen, her ihtar aldığı anda ağlama krizleri geçirir, ardından Ata Bey'e yakın davranır, Ata Bey ise her seferinde Ayşen'e yenilerek kendisine emanet kızın her istediğini yapmasına göz yumar. Bu esnada Ata Bey, kızın taliplerinden Mısır Paşası Fervane yerine, İstanbul'un tanınmış tüccarlarından Sedefincilerin oğlu Rüştü ile evlenmesini yeğlemektedir. Paşa, Ayşen'i çok uzaklara götürecektir ancak, Rüştü ile evlenirse kız İstanbul'da kalacak, böylece kendisi de, hiç değilse O'nu her daim görebilecek, aşkı platonikte olsa yaşayabilecektir.

Ata Bey ve Üftade Hanım, Ayşen'in Rüştü ile nişanlanacaklarını düşünürken, kızın pasaport işlemlerini bile hazır ettiğini öğrenirler. Ayşen kısa zaman sonra tüm taliplerini hüsrana uğratarak Mısır Sarayına gelin olmuştur. Giderken de Ata Bey'e maaş bağlamıştır. Ancak, Ata Bey, Ayşen'in evlenmesinden sonra canlı cenazeye döner, Gedikpaşa'daki eve tekrar yerleşir. Ara sıra gazete ve mecmularda Ayşen'in resimlerini görerek mutlu olmakta veya Ayşen'den gelen mektupları beklemektedir. Ayşen gelin gideli birkaç sene olmuştur ki, eski talibi Rüştü, Ata Bey'i görmek ister. Genç adam buluştuğlarında kendisini epey şaşırtır; Ayşen ile aylardır mektuplaştıklarını, Ayşen'in şatafatlı hayattan ve kocasından bıktığını, Ata Bey'in evini özlediğini söylemektedir. Üstelik, Ayşen geldikten kısa bir zaman sonra evleneceklerini mutluluk içinde anlatmaktadır. Şimdi asıl sorun, Ayşen'in Paşa'dan nasıl kaçırılacağıdır. Ata Bey, kızın herhangi bir tehlikeye maruz kalmadan gelmesi için planlar yaparken, Ayşen'in gene mutlu mesut hallerdeki resimleri meydana çıkar. Ata Bey, yeniden araştırmaya koyulur; edindiği bilgi, Ayşen'in kocası ile gayet mutlu olduğu fakat morfine alıştığı, uyuşturucu tesiri ile yaptığını bilmediğidir. Paşa ise bunu öğrendiği vakit karısı için ne yapacağını şaşırılmış, yurt dışında kendisini tedavi için canını dişine katmıştır. Ayşen gelmeyecektir. Ata Bey, duyduklarının sersemliği ve üzüntüsüyle ne yaptığını bilmez halde yollara koyulur. Yoğun trafikte duyduklarından sarhoş dolaşırken kaza geçirir, o an kendisinin sonu olur.

Kişiler

Ata Bey İstanbul'da ambar memurudur, ailesiyle birlikte mütevazı ve tekdüze hayatı olan ellili yaşlarda bir adamdır. Uzun süredir görüşmediği kızından gelen mektupta emrivaki şekilde kuzeninin kızının yanlarına taşınacağı bildirilmektedir. İlk başta durumdan çekimser kalsa da, kuzeninin yolladığı para cazip gelir. Kız eve geldiğinde ise O'na aşık olur. Kızın her dediğini yapar. Yaşantısı tamamen değişir.

Ayşen Ata Bey'in kuzeni Yaşar Bey'in yirmili yaşlarda kızıdır. Annesini uzun yıllar önce kaybetmiş, kendisini sevecek evlat kabul eden analığı da ölünce babasından başka kimsesi kalmamıştır. Yaşar Bey, yoğun ticaret ve gezi hayatındadır. Kızının İstanbul'a yerleşmesini, kuzeninin O'nu himayesinde bulundurmasını istemiştir. Ayşen, küçük yerde büyümüş bir kızıdır, ancak saf bir köylü kızı değildir. Gözü yükseklerde, her şeyin en iyisini isteyen bir yapıdadır.

Üftade Hanım Ata Bey'in karısıdır. Evine, ailesine bağlı bir hanımdır fakat gerek fiziksel olarak, gerek se görgüsüyle kocasını tatmin edememektedir.

Yaşar Bey Ayşen'in babası, Ata Bey'in kuzenidir. Kaçakçılık yoluyla çok para kazanmıştır.

Feride Ata Bey ve Üftade Hanım'ın kızıdır. Kocasını Atıf ile birlikte baba evinde yaşamaktadırlar.

Damat Atıf Feride'nin kocasıdır. Çapkın bir adam olduğundan, Ayşen'in eve gelişi herkesi korkutur fakat Atıf Ayşen ile hiç alakadar olmaz.

Çetin Ata Bey ve Üftade Hanım'ın ortaokul yaşlarındaki oğullarıdır.

Alımsızoğulları Yaşar'ın İstanbul'da ticaret yaptığı zengin ortaklarıdır. Ayşen'e babası, Alımsızoğullarından her istediği vakit para almasını tembihlemiştir.

Sedefinciler İstanbul yerlisi, zengin aile. Oğulları Rüştü Ayşen'e aşık olur ancak aile tasvip etmez.

Rüştü Sedefincilerin oğludur. Ayşen'e aşıktır.

Serin Rüştü'nün kız kardeşi.

Katip İsmail Bey Rüştü'nün yakınıdır. Dalkavuk bir karakterdir.

Mesture Hanım İsmail Bey'in karısıdır.

Berin Mesture'nin kızı kardeşidir.

Deniz Mesture ve Katip İsmail Bey'in kızıdır.

Faruk Senai Bey Büyükelçi, Ayşen'e taliptir.

Fervane Paşa Mısır Paşasıdır. Ayşen'e aşık olur, evlenirler. Ayşen uyuşturucu müptelası olunca, var gücüyle karısını tedavi ettirmeye uğraşır.

Günname Ayşen'in hizmetçisi.

Temalar

Maddi Hırs Salt maddi zenginliğe odaklanan hayat gayesi, mutsuzluk getirebilir.

Doyumsuzluk Maddi ve manevi olarak aşırı uçlarda yaşayan insanlar, zaman içinde doyumsuz olabilmektedir.